

Materiał programowy dla kl.7a 30-31.03., 1-3.04.

30-31.03. Lekcja 105,106 Temat: Wyobrażenia ludowa

Podręcznik str.208-212

Świtezianka – ballada Adama Mickiewicza, opublikowana po raz pierwszy w zbiorze "Ballady i romanse", wydanym w 1822 w Wilnie jako część pierwszego tomu *Poezyj*. Świteziankami nazywano legendarne nimfy wodne, żyjące jakoby w wodach jeziora Świteź (obecnie na Białorusi).

Przeczytaj balladę Adama Mickiewicza „Świtezianka”, wraz z objaśnieniami – str.208

Dla lepszego zrozumienia tekstu wysłuchaj recytacji utworu

<https://www.youtube.com/watch?v=eTZM2nnNXTo>

DO ZESZYTU:

Bohaterowie utworu:

Świtezianka – nimfa wodna, bogini jeziora Świteź, posiada nadprzyrodzone moce, przybiera postać pięknej dziewczyny, aby poddać strzelca próbie

strzelec – młody człowiek, myśliwy z boru, łatwo ulega zmysłom i cielesnym pokusom; niefrasobliwie traktuje uczucia swoje i ukochanej oraz własne miłosne przysięgi

Najważniejsze motywy w utworze:

1. Wina i kara
2. Odrzucona miłość
3. Natura (w tej balladzie reprezentuje ją świtezianka – to ona dokonuje zemsty za zdradę)

Zad.1,2,3,5,7

Podpowiedź do zad.1 Akcja utworu rozgrywa się w nieokreślonym czasie, nad brzegami jeziora Świteź, na Litwie.

Cechy ballady

Krótką definicję ballady znajdziesz na stronie 211, przeczytaj ją kilka razy, aby zrozumieć, czym wyróżnia się ten gatunek literacki.

ZAPISZ W ZESZYCIE

Cechy ballady:

- Przenikanie się świata rzeczywistego i fantastycznego (romantycy wierzyli, że istnieje łączność między tymi światami)
- Akcja skoncentrowana wokół gwałtownych zdarzeń
- Nastroj grozy i tajemniczości (ustnie: wskaż w utworze elementy, które tworzą taki nastrój)
- Ludowość (ludowe wyobrażenia – w jeziorze mieszkają nimfy; ludowa moralność – nie ma winy bez kary)

- Melodyjność
 - regularna budowa utworu – zwróć uwagę na długość zwrotek (ile wersów), liczbę sylab w wersach (policz), stały układ rymów (jaki? Sprawdź, aabb, czy abab, czy abba)
- Połączenie elementów liryki, epiki i dramatu
 - elementy **liryki**: podział na **strofy**, podkreślenie atmosfery niezwykłości i oddanie emocji bohaterów poprzez nagromadzenie **środków stylistycznych**: pytań, wykrzykników, powtórzeń, porównań, przenośni i epitetów
 - element **epiki**: opowieść **narratora** o losach strzelca
 - element **dramatu**: występowanie **dialogów**

Dla utrwalenia wysłuchaj lekcji online

<https://www.youtube.com/watch?v=M4BIBXwhw88>

Możesz też spróbować rozwiązać test online „Jak dobrze znasz utwór Adama Mickiewicza pt. „Świtezianka”? (samequizy.pl)

1.04. Lekcja 107 Temat: Natura i wyobraźnia

Podręcznik str.212-213

Dziś poznasz utwór Adama Mickiewicza „Stepy akermzańskie”, a także dowiesz się, jakimi cechami wyróżnia się sonet (gatunek literacki).

O powstaniu utworu

Za działalność w tajnym zgromadzeniu młodzieży litewskiej – Towarzystwie Filomatów i Filaretów – Adam Mickiewicz został skazany na przymusowy pobyt w Rosji, bez prawa powrotu na ziemię polskie. Odbił wówczas podróż na Krym. Pod wpływem wrażeń z tej wyprawy poeta napisał w 1825 roku **cykl 18 utworów** zatytułowany „Sonety krymskie”. Pierwszym wierszem w zbiorze są „Stepy akermzańskie”. Bohaterem wszystkich sonetów jest Pielgrzym, który opisuje swój zachwyt nad naturą i kulturą Wschodu. Odmienność i piękno Orientu skłaniają go także do refleksji nad swoim losem – wygnańca i tułacza, tęskniącego za utraconą ojczyzną.

Przeczytaj utwór i zastanów się, kim jest podmiot liryczny i co czuje.

Zwróć uwagę na środki stylistyczne: epitety, przenośnie, porównanie, oksymoron (paradoks o znaczeniu metaforycznym, np. żywy trup, sucha woda, gorący lód).

Zastanów się, dlaczego podróżnik porównuje jazdę przez bezkresny step do żeglugi po oceanie. Jakie uczucia budzi piękna przyroda?

„Stepy akermzańskie” to sonet. Definicja str.213

Cechy sonetu:

- 4 strofy: 4+4+3+3=14
- 1.część (dwie pierwsze strofy): opisowa
- 2. część (dwie ostatnie strofy): refleksyjna
- stały układ rymów: abba, abba, cdc, cdc

Po wysłuchaniu lekcji online jako podsumowanie (link poniżej) zrób notatkę w zeszycie (koniecznie o sonecie), ćw.8,9 z podręcznika

<https://www.youtube.com/watch?v=J5hL3IybBnU>

Na koniec wysłuchaj hip-hopowej wersji „Stepów akermaskich” w wykonaniu Eldo lub innej – P.K.Mateczuka (YouTube)

2.04. Lekcja 108 Temat: Ćwiczenia ortograficzne

Czas na ortografię. W podanej aplikacji znajdź dyktando dla kl.7-8 „Zuchwała kradzież”

<https://dyktanda.online/app/>

Po uzupełnieniu tekstu zapisz w zeszycie wyrazy, w których popełniłeś błąd. Jeśli można pisownię wyjaśnić, zapisz obok zasadę ortograficzną.

3.04. Lekcja 109 Temat: Strach i wyobrażenia

Podręcznik str.214-216

Jak sądzisz, czy strach można nazwać wytworem wyobraźni? Odpowiedz wraz z uzasadnieniem zapisz w zeszycie.

Przeczytaj biogram Edgara Allana Poe (str.214) i ramkę „Ciekawostka” (str.216)

Zapisz w zeszycie

Edgar Allan Poe – amerykański poeta, nowelista, krytyk literacki i redaktor. Przedstawiciel romantyzmu w literaturze amerykańskiej. W jego twórczości dominowały wątki fantastyki i horroru. Zapoczątkował gatunek noweli kryminalnej. Stworzył także pierwszą w literaturze postać detektywa – C. Auguste’a Dupina.

To działo się wcześniej

Roderyk Usher prosi swojego przyjaciela o przyjazd i pomoc w chorobie — mężczyzna cierpi na przeculicę oraz stany lękowe. Przyjaciel zgadza się i przybywa do niego. Usher pokazuje mu swoje obrazy oraz przedstawia własne kompozycje muzyczne, które robią na gościu duże wrażenie. Chory stwierdza również, że w jego domu dzieje się coś dziwnego. Staje się to dostrzegalne niedługo później, gdy Usher informuje przyjaciela o śmierci siostry...

Przeczytaj uważnie fragment książki E.A.Poe „Zagłada domu Usherów”

Wykonaj w zeszycie zad.1,4,7 (archaizmy), dodatkowe 8 (elementy świata materialnego i elementy świata duchowego, znajdź w tekście dowody, że oba światy są tu połączone).